

Ankara Üniversitesi
Siyasal Bilgiler Fakültesi

Dersin adı: Türkiye-Avrupa Birliği Entegrasyonunun Temelleri

AVRUPA BİRLİĞİ'NDE ÖNEMLİ GELİŞMELER

Belgin Akçay

- Sürdürülebilir Kalkınma-1998
- Mülteci (Sığınmacı) Meselesi -2010
- Dijital Tek Pazar -2015
- Brexit-2016
- Yeşil Mutabakat -2019
- Veri Kanunu -2024

SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA
(SUSTAINABLE DEVELOPMENT)
(1998)

Sürdürülebilir Kalkınma Nedir?

Sürdürülebilir Kalkınma

- Bugünün ihtiyaçlarının, gelecek nesillerin kendi ihtiyaçlarını yerine getirme olanağını engellemeyecek biçimde karşılanmasına yönelik kalkınma
- Toplumun refahı için kısa, orta ve *özellikle uzun vadede* gerekli olan ihtiyaçların karşılanmasına yönelik ekonomik büyüme modeli.

Uygulamada Sürdürülebilir Kalkınma

- Çevrenin korunmasına önem vermek suretiyle uzun vadeli bir ekonomik kalkınmanın koşullarını oluşturmak
- Sürdürülebilir kalkınmanın ekonomik, sosyal ve çevre boyutu bulunmakta ve her biri karşılıklı olarak birbirini etkilemektedir.

Sürdürülebilir Kalkınma ve AB

- **9-10 Aralık 1991 Maastricht Zirvesi:** *Avrupa Birliği Antlaşmasının (Maastricht Antlaşması) kabulü (yürürlük: 1 Kasım 1993)*
- **16-17 Haziran 1997 Amsterdam Zirvesi:** *Amsterdam Antlaşmasının kabulü (yürürlük: 1 Mayıs 1999) : Sürdürülebilir kalkınma, AB'nin hedeflerine eklenmiştir.*
- **15-16 Haziran 1998-Cardiff Zirvesi**
 - Çevre konusunun diğer AB politikalarının tanımı ve uygulamaları içine dahil edilmesi ve bu politikalarla ilişkilendirilmesi ve sürdürülebilir kalkınma hedeflerinin gerçekleştirilebilmesi için temel bir prensip olarak görülmesinin kabul edilmesi
 - Bu prensibin çevre konularının entegrasyonu için Birlik düzeyinde ortak eylem çalışmalarının temelini oluşturması
- **15-16 Haziran 2001-Göteborg Zirvesi:** AB'nin ilk sürdürülebilir kalkınma stratejisi ortaya konması
- **15-16 Haziran 2006 Brüksel Zirvesi:** 2005'te gözden geçirilen sürdürülebilir kalkınma stratejisinin kabul edilmesi

Sürdürülebilir Kalkınma Stratejisi

- Sürdürülemez nitelikteki tüketim ve üretim kalıplarının aşamalı olarak değiştirilmesi
- Bu amaçla daha etkin politika uygulamaları ve yönetimi
- AB dışındaki ortaklarla ve dünya genelinde daha sıkı işbirliğinin sağlanmasına yönelik çalışılması
- Çoğunluğu çevrenin korunmasına dayanan **yedi temel önceliğin** ortaya konulması

AB Sürdürülebilir Kalkınma Stratejisinde Yedi Temel Öncelik

- 1. İklim değişikliği ve temiz enerji**
 - 2. Sürdürülebilir taşıma**
 - 3. Sürdürülebilir tüketim ve üretim**
 - 4. Doğal Kaynakların korunması ve yönetimi**
 - 5. Kamu sağlığı**
 - 6. Sosyal içerme, nüfus ve göç**
 - 7. Küresel yoksulluk ve sürdürülebilir kalkınma sorunları**
- AB ve üye ülkeler sürdürülebilir kalkınmayı geliştirmek için sadece kendi sınırları içinde değil dünya çapında da faaliyet göstermektedirler.

Birleşmiş Milletler- Sürdürülebilir Kalkınma

- 1992 Dünya Zirvesi (Brezilya): Gündem 21-178 ülke
- Yaşam standardını yükseltmek ve çevreyi korumak için sürdürülebilir kalkınma
- 2000 Milenyum Zirvesi (New York): Aşırı yoksulluğu azaltmak için 8 milenyum kalkınma hedefinin 2015'e kadar gerçekleştirmek
- 2002 Dünya Sürdürülebilir Kalkınma Zirvesi (Johannesburg): Yokluğun ortadan kaldırılması ve çevre
- 2012 BM Sürdürülebilir Kalkınma Konferansı (Rio+20) (Brezilya): Sürdürülebilir kalkınma ve kalkınmanın finansmanı için tedbirler
- 2013 30 üyeli Çalışma Grubu Toplantısı
- 2015 Genel Kurul'da 2015 sonrası kalkınma gündemi için müzakere sürecinin başlaması
- 2015 BM Sürdürülebilir Kalkınma Zirvesi : 2030'da gerçekleştirilmesi hedeflenen 17 eylemin kabulü

Sürdürülebilir Kalkınma İçin 17 Eylem

- Yoksulluğa son
- Açlığa son
- Sağlıklı ve kaliteli yaşam
- Nitelikli eğitim
- Toplumsal cinsiyet eşitliği
- Temiz su ve sanitasyon
- Erişilebilir temiz enerji
- İnsana yakışır iş ve ekonomik büyüme
- Sanayi, yenilikçilik ve altyapı
- Eşitsizliklerin azaltılması
- Sürdürülebilir şehirler ve topluluklar
- Sorumlu üretim ve tüketim
- İklim eylemi
- Sudaki yaşam
- Karadaki yaşam
- Barış, adalet ve güçlü kurumlar
- Amaçlar için ortaklıklar (Sürdürülebilir kalkınma yolunda küresel ortaklığın canlandırılması)

Sürdürülebilir Kalkınma İçin Küresel Amaçlar

17 Eylem- Hedef 2030

Türkiye

- İklim değişikliği ile mücadele kapsamında Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi (BMİDÇS), uluslararası alanda atılan ilk ve en önemli adımdır.
- Türkiye'nin BM İklim Değişikliği Sözleşmesine katılımı: 24 Mayıs 2004

Yapılması Gerekenler: İklim değişikliğinin sürdürülebilir kalkınma perspektifiyle yürütülebilmesi için :

- Politika ve mevzuat yapısının güçlendirilmesi,
- Denetim süreçlerinin oluşturulması,
- Finansman kaynaklarının çeşitlendirilmesi,
- Sektörlerin geçiş sürecinin kolaylaştırılması ve desteklenmesi,
- Uyum kapasitesinin ve dayanıklılığın artırılmasına ilişkin izlenecek stratejilerin hazırlanması

Kaynak: 12. Kalkınma Planı, Özel İhtisas Komisyon Raporu

YEŞİL MUTABAKAT (GREEN DEAL)-2019

İklim Değişikliği Nedir?

- Temel olarak, iklimin ortalama durumunda ve/veya değişkenliğinde onlarca yıl ya da daha uzun süre boyunca gerçekleşen değişiklikler
- Karşılaştırılabilir bir zaman diliminde gözlenen doğal iklim değişikliğine ek olarak, doğrudan ya da dolaylı olarak küresel atmosferin birleşimini bozan insan faaliyetleri sonucunda iklimde oluşan değişiklik (Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi)
- Yer kürede ısı artışlarının ortalamanın çok üzerinde seyretmesi nedeniyle iklim rejimlerinde izlenen değişimlerin, insan kaynaklı faaliyetlerin bir sonucu olduğunu göstermekte ve durumun iklim değişikliği olarak tanımlanmasını mümkün kılmaktadır.

İklim Değişikliği Neden Ortaya Çıkıyor?

- Dünyanın 4,5 milyarlık tarihi boyunca iklim sisteminde farklı ölçeklerde değişiklikler meydana gelmiştir.
- Günümüzde, enerji üretimi için yüksek miktarlarda fosil yakıt kullanımı, sanayi üretiminde üssel artış, ormansızlaştırma, yönetilemeyen atıklar, nüfus artışı, nüfusun tüketim eğilimlerin değişmesi gibi faktör ve süreçlerle atmosfere salınan sera gazlarının miktar ve yoğunluğunda birikimli bir artış yaşanmış, bütün bunlar doğal sera etkisinin güçlenmesine yol açmıştır.

Sonuç; Sera gazı emisyonlarında gözlenen artışla yerkürenin ortalama yüzey sıcaklıklarında çok yüksek artışların ortaya çıkması,

Sera Gazındaki Artışın Sonuçları: Küresel İklim Değişikliği

- Çevre ve ekosistem üzerindeki etkiler
- İnsan sağlığına ve günlük hayat üzerindeki etkiler

Sera Gazındaki Artışın Sonuçları

Çevre ve Ekosistem Üzerindeki Etkiler

- Hızla artan sıcaklıklar sonucu ortaya çıkan orman yangınları
- Dengesi ve normal işleyişi bozulan mevsimler
- Hızla eriyen buzullar sonucu sele maruz kalan kıyı bölgeleri
- Dünya genelinde içme suyu miktarında azalma
- Ekolojik dengenin bozulması sonucu bitki yaşamının olumsuz etkilenmesi ve çölleşme
- Değişen sıcaklık ve mevsimler sonucu göç dönemlerini kestirmekte zorlanan, yanlış dönemde göç eden ve hayatta kalmakta zorlanan hayvanlar
- Yaz aylarının gittikçe uzaması

Sera Gazındaki Artışın Sonuçları

İnsan Sağlığına ve Günlük Hayata Etkiler

- Dengesizleşen bitki örtüsü ve sıcaklık sonucu ortaya çıkan gıda kıtlığı
- Salgın hastalıkların daha kolay bir şekilde yayılması
- Artan sıcaklıkların ve kirlenen atmosferin solunum sistemine etki etmesi
- Eriyen buzullar sonucu deniz seviyelerinin yükselmesi ve yerleşim bölgelerinin sele maruz kalması
- Toprak kayması riskinin artması

Çevre kirliliği en çok yaratan ülkeler

- Çin
- ABD
- Hindistan
- AB (Almanya, Fransa)

Amerika bölgesinin (*ABD ve Kanada*) ve OECD ülkelerinin neden olduğu sera gazı emisyonları içindeki payı toplamın yarısından fazladır (%53'tür) (Bkz. OECD,2022, Environmetal Statistics)

Avrupa Yeşil Mutabakatı (11 Aralık 2019)

- «Yeşil, adil ve sosyal bir Avrupa» arayışının bir sonucu olarak ortaya çıkmıştır
- Tek Pazar'ın tesisinden bu yana AB'nin en büyük girişimlerinden biri
- Sanayiden finansmana, enerjiden ulaştırmaya ve binalardan tarıma uzanan bir dizi alanda AB politikalarında kapsamlı değişiklikler öngörmekte

Hedef: 2050 yılında iklim-nötr ilk kıta olma hedefi

AB, hedefe nasıl ulaşacak?

- İklimi koruyan yeni bir büyüme stratejisini benimsemek
- Tüm politikalarını iklim değişikliği ekseninde yeniden şekillendirmek
- AB'yi var olan kanunlara dayanarak ama onların ötesine geçecek şekilde sıfır kirlilik hedefine ulaşılması,
- Doğa ve biyoçeşitliliğin korunması,
- Yeşil dönüşümden toplumun her kesiminin fayda sağlaması temelinde yeni bir mevzuat oluşturulması

Avrupa Yeşil Mutabakatının Yararları

Vatandaşların ve gelecek nesillerin sağlığını ve refahını olumlu yönde etkilemek artırmak. Bu amaçla;

- Temiz hava, temiz su, sağlıklı toprak ve biyoçeşitlilik sağlama,
- Enerji etkin binalar sağlamak,, mevcutları yenilemek
- Sağlıklı ve ödenebilir gıda sağlama
- Daha fazla toplu taşımanın kullanılması
- Temiz enerji ve temiz teknolojik yenilik
- Onarılabilir,geri dönüştürülebilir ve yeniden kullanılabilir uzun ömürlü malların üretimine yönelik teknolojik yeniliklerin gerçekleştirilmesi
- Bu geçiş sürecinde ihtiyaç duyulan becerilerin geliştirilmesi
- Küresel olarak rekabetçi ve güçlü bir sanayii

Bu kapsamda

- Tarım, enerji, ulaşım sektörlerinde, binalarda/yapılaşma ve şehirleşmede hızlı ve köklü dönüşümlerin hayata geçirilmesi gerekmektedir.
- Avrupa Emisyon Ticareti sisteminin güçlendirilmesi
- Ticari faaliyetlerden kaynaklanabilecek karbon kaçağının önlenmesi
- AB'nin rekabet edebilirliğine zarar gelmemesi amacıyla sınırda karbon düzenlemesi mekanizması da yürürlüğe konulması

«Fit for 55 policy proposal (55 politika önerisine uyum)» (14 Temmuz 2021): AB'nin iklim, enerji, arazi kullanımı, ulaşım ve vergilendirme politikalarının 2030 yılına kadar 1990'daki seviyesine kıyasla %55 emisyon azaltımı sağlamak

AB Yeşil Mutabakatının sadece “çevre” stratejisi değil, ülkemizi de yakından ilgilendiren yeni bir uluslararası ticaret sistemi ve iş bölümünü kurgulamakta olduğu gerçeği olduğunu da unutmamak gerekir.

Sınırdaki Karbon Düzenlemesi Mekanizması

Hedef:

- Yeşil dönüşümün yaratacağı maliyet karşısında Avrupa'nın rekabetçiliğinin korunması
- Küresel düzeyde iklim değışikliği ile mücadele çabasının artırılması
- 2005 yılından bu yana uygulanan Emisyon Ticaret Sistemine (ETS) eşdeğer bir karbon fiyatlandırmasının, bu mekanizma kapsamına giren ürünlerin ithalatı aŗamasında da uygulanması öngörülmektedir.

Hedefe Yönelik Gerçekleşmeler

- 2021 yılında kabul edilen yeni iklim değişikliğine uyum stratejisi
- 2020’de yayınlanan 2030 AB Biyoçeşitlilik Stratejisi
- 2024 yılında Avrupa Parlamentosundan geçen ancak henüz onaylanmayan Doğa Restorasyonu Yasası

Doğa Restorasyonu Yasasının Amaçları

- Doğal yaşam alanlarını iyileştirmek,
- Doğa kaybını 2030 yılına kadar durdurmak,
- Kentsel yeşil alanları arttırmak,
- İklim değişikliğine uyumu kolaylaştırmak
- Gıda güvenliğini sağlamak
- Covid-19 benzeri kamu sağlığını tehdit edebilecek risklere karşı toplumun direncini yükseltmek ve zarar görebilirliğini azaltmak

Türkiye ve Yeşil Mutabakat

- Türkiye için bir risk olduğu kadar, sürdürülebilir kalkınmayı hedefleyen bir dönüşümün aracı olarak yepyeni bir fırsat olarak da değerlendirilebilir.
- Unsurları kararlılıkla saptanmış bir stratejik dönüşüm çerçevesinde, emisyon azaltımını, elde edilen fonların şirketlerin yeşil dönüşümü amacıyla kullanılmasını ve yenilenebilir enerji ile enerji verimliliğini merkeze alan alternatif bir Yeşil Ekonomik Dönüşüm senaryosu sayesinde gerek milli gelirde, gerekse sera gazı emisyonlarında anlamlı iyileştirmelerin sağlanabileceği öngörülmektedir.
- Yeşil ekonomik dönüşüm stratejisi emisyon azaltım hedeflerinin ulusal ekonomide üretim ve istihdamın artırılarak sağlanabileceğini göstermekte, Türkiye'nin sürdürülebilir kalkınma stratejisi arayışlarına önemli bir alternatif sunmaktadır

Sınırdaki Karbon Düzenlemesinin Türkiye  zerinde Makroekonomik Etkileri

- AB, Türkiye'nin ilk sıradaki ticaret ortağı olduğu için, ihracat maliyetlerinin artmasına yol açacak,
- Artan maliyetler, potansiyel olarak Türkiye'nin büyüme ve istihdamı üzerinde baskı yaratarak rekabet gücünü olumsuz etkileyebilecek
- Sektörel düzeyde, demir- elik,  imento ve kimyasal ürünler, toplam maliyetin %70'i ile karşılaşıacağı tahmin edilmektedir (Bkz. E.Yeldan ve A.Aşııcı (2020), Ekonomik Göstergeler Merceęinden Yeni İklim Rejimi, TUSIAD yayını.)

MÜLTECİ (REFUGEE) MESELESİ

Mülteci Nedir?

Mülteci (refugee): Irkı, dini, milliyeti, belli bir sosyal gruba mensubiyeti veya siyasi düşünceleri nedeniyle zulüm göreceği konusunda haklı bir korku taşıyan ve bu yüzden ülkesinden ayrılan ve korkusu nedeniyle geri dönmeyen veya dönmek istemeyen kişi (Bileşmiş Milletler).

- Mültecilik, hukuki bir statüdür.

Sığınmacı (asylum seeker): Mülteci olduğu iddiasıyla ülkesini terk eden ama mültecilik statüsü başvurusu *sonuçlanmamış* kişiler.

Mülteci ise *sığınma başvurusu kabul edilen* kişidir.

Göçmen (immigrant): Ülkesinden ekonomik veya diğer nedenlerle gönüllü olarak ayrılan kişi.

MÜLTECİ VE SIĞINMACI SORUNU

- 2.Dünya savaşından beri ilk kez bu kadar çok sayıda insan zorla yerinden edildi.
- 1951 tarihli *Mültecilerin Hukuki Statüsüne İlişkin Cenevre Sözleşmesi*
- **2010 Arap Baharı:** Aralık 2010 başlangıç (*Tunus, Libya, Mısır, Bahreyn, Yemen, Suriye*)
- **Sokak Gösterileri:** Fas, Irak, Cezayir, Lübnan, Ürdün, Umman ve Sudan
- **2023 yılı:** Zorla yerinden edilen insanların sayısı, 114 milyonun üzerinde tarihi bir zirveye ulaşmıştır (Afganistan, Demokratik Kongo Cumhuriyeti, Latin Amerika ve Karayip ülkeleri, Myanmar, Somali, Sudan ve Ukrayna gibi önemli yer değiştirme noktaları)
- **7 Ekim 2023 :İsrail'in Gazze saldırısı**

MEVCUT DURUM (2024)

- Dünyada 281 milyondan fazla göçmen var.
 - 165 milyonu göçmen işçi
 - 120 milyon mülteci statüsünde
 - 20 kişi (her dakikada artan ortalama sığınmacı sayısı)
 - Dünya nüfusunun (8 milyar kişi) %6'sı hayatını göçmen olarak sürdürüyor
- Türkiye (UNHCR)
 - Mülteci 3,2 milyon kayıtlı Suriyeli
 - 222.000 diğer ülke

Mülteci Meselesi:Türkiye ve AB İlişkileri

- Mülteci meselesi Türkiye ve AB’de güvenlik boyutu ile tartışılıyor.
- **Geri Kabul Anlaşması** (*İmza 16 Aralık 2013- Yürürlük 1 Ekim 2014*)
- **Amaç:** -Türkiye'den ayrılarak AB topraklarına geçen düzensiz göçmenlerin yakalandıktan sonra Türkiye'ye iade edilmesini düzenleyen bir anlaşma

-Mutabakatta ayrıca Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarının AB ülkelerinde vizesiz seyahat edebilmeleri için Türkiye’nin gerekli yasal düzenlemeleri yapması koşuluyla bu hakkın elde edilebilmesi konusunda Avrupa Komisyonu ile anlaşma sağlanmıştır.

Ancak bilindiği üzere, 15 Temmuz 2016 tarihli darbe girişimi ile birlikte ortaya çıkan siyasal iklimde vize serbestisi için gerekli olan düzenlemelerin devamı mümkün olmamıştır.

Türkiye ve Mülteci meselesi

- *Türkiye-AB Mülteci Mutabakatı (Başlangıç: 20 Mart 2016 tarihli Bitiş: Aralık 2020- 6 milyar avro)*
- *Daha sonra 2022 'yılına kadar uzatıldı (485 milyon avro-AB)*

AB Cephesi

- **Shengen Alanı:** *Schengen Anlaşmasını* uygulayan 29 Avrupa ülkesinin topraklarını kapsamaktadır. İç sınır kontrollerinin olmadığı bölge.
- **Shengen alanında yer alan ülkeler:** 22-AB ülkesi ve İsviçre, İzlanda, Norveç ve Lichtenstein.
- **Shengen alanında yer almayan ülkeler:** İrlanda, G.Kıbrıs, Romanya ve Bulgaristan
- **Schengen Anlaşması:** Lüksemburg'un Shengen kasabasında 1985 yılında imzalan anlaşması
- **Shengen vizesi:** Schengen Bölgesi'ne üye ülkelere seyahat edenlerin, seyahat için iş ya da turizm amaçlı olarak en fazla 90 gün alabildiği kısa süreli vizeye, Schengen ülkelerinde serbest bir şekilde seyahat edebilme imkanı verir.

AB Cephesi- **Almanya**

- Almanya'nın Haziran 2024'de Schengen sistemindeki istisna uygulamasından faydalanarak yeniden sınır kontrolleri başlatılması.

Almanya'nın gerekçeleri:

- Düzensiz göç ile ilişkili güvenlik riskleri,
- Kaçakçılık,
- AB'nin dış sınırlarında yasa dışı girişlerin artıyor olması,
- Mülteciler için barınma imkanlarının giderek azalması,
- İltica sistemi üzerindeki baskı,
- Orta Doğu'da terörist gruplardan kaynaklanan güvenlik sorunları,
- Almanya'da aşırı sağ AfD'nin hem Haziran ayındaki Avrupa Parlamentosu seçimlerinde, hem de genel seçimlerde ülkenin doğusundaki eyalet seçimlerinde oy oranını ciddi biçimde artırmasının etkisi ,
- Yeni kurulan popülist sol BSW partisinin de ciddi oy alması.

AB Cephesi- Almanya

- **Shengen Anlaşmasında İstisna uygulama:** İç güvenliğe veya kamu politikalarına yönelik ciddi bir tehdidin varlığı sebebiyle olabilir. İstisnai durumlarda ve son çare olarak uygulanmalıdır. Alınan önlem orantılı olmalı ve süresi de sınırlı olmalıdır
- **Shengen Amaç:** Düzensiz göçle mücadele
- Haziran 2024'de Polonya, Çek Cumhuriyeti ve İsviçre ile sınırlarında sınır kontrollerini başlatma açıklaması.
- 16 Eylül 2024 tarihi itibarıyla diğer sınır komşuları olan Belçika, Hollanda, Fransa, Lüksemburg ve Danimarka sınırlarında kontrollerini de başlatması (6 aylık süre)
- 2023'te yasa dışı sınır geçişleri %33 artmış ve üst sırada da Suriye ve Afganistan ile TC vatandaşları
- **Göç ve iltica konusunda ciddi sorunların varlığı**

AB Cephesinde Son Gelişmeler

- **1999’da kurulan Avrupa Ortak Sığınma Sistemi(CEAS)** kuruluşundan bu yana ilk kez, Avrupa koruma arayan çok sayıda insana yardım etmeye çağrılmıştır.
- 2023 yılında sığınma başvuruları, 2015-2016 mülteci krizini anımsatan seviyelere yükselmiştir.
- 2023’te *sığınmacı* sayısı: 1,1 milyondan fazla
- 2025: Rus işgalinin başlangıcından bu yana, geçici koruma altında sığınmacı sayısı 4,3 milyondan fazla
- **Yeni Göç ve İltica Paktı:** (1) AB’nin kendine özgü çok uluslu sığınma sistemini geliştirmesi açısından önemli bir aşamayı temsil etmektedir.
- (2) Pakt, uygulamaların birbirine yaklaştırılmasında ve AB+ ülkelerinin çok sayıda sığınmacıyla başa çıkabilmesini sağlamayı amaçlamakta
- Göç ve İltica Paktı, Avrupa Parlamentosu kabulü 10 Nisan 2024 (sivil toplum örgütlerinin karşı çıkmasına rağmen)

Dört sütun üzerine inşa edilen Göç ve İltica Paktı

Dış Sınırların Korunması	Hızlı ve Verimli Prosedürler	Etkin Dayanışma ve Sorumluluk Sistemi	Uluslararası Ortaklıklarda Göç
• Güçlü bir tarama sistemi • Eurodac iltica ve göç veri tabanı • Sınır prosedürleri ve dönüşler • Kriz protokolleri ve göçün araçsallaştırılmasına karşı eylem	• İltica sürecinde net kurallar • Hakların güvence altına alınması • Mülteci statüsü için AB çapında ortak kurallar • Suistimallerin engellenmesi	• Kalıcı bir dayanışma mekanizması • Operasyonel ve mali destek • İltica başvuruları için daha açık sorumluluk kuralları • İkincil hareketlerin önlenmesi	• Düzensiz geçişlerin önlenmesi • Göçmen kaçakçılığıyla mücadele • Geri kabullerde iş birliği • Yasal göç yollarının teşviki

18 Aralık 2023 tarihinde 50’den fazla sivil toplum örgütü tarafından kaleme alınan bir açık mektup

“...AB Göç ve İltica Paktı, geçmişin hatalarını yansıtacak ve bu hataların sonuçlarını daha da kötüleştirecek. Kötü işleyen, maliyetli ve zalim bir sistem kurulmasıyla sonuçlanabilecek bu pakt aynı zamanda bazı önemli soruları da cevapsız bırakıyor. Mevcut durumuyla kabul edilmesi hâlinde göçmenlerin keyfi biçimde gözaltına alınmasını normalleştirecek, yasaların kişinin ırkına göre uygulanmasına sebebiyet verecek, geri itmeleri kriz adı altında mümkün kılacak ve sığınmacıları sözde güvenli üçüncü ülkelere geri göndererek şiddet, işkence ve keyfi tutuklamalarla karşı karşıya bırakacak. Siyaset müzakere etmek olsa da insan hakları müzakere edilemez. Kaynaklar kamplar, duvarlar ve gözetlemedense Ukraynalılara sunulan türden koruma ve yardım temelli etkin çözümlere aktarılmalı...”[

TÜRKİYE?

BREXIT

Brexit nedir?

Brexit: İngiltere'nin Avrupa Birliği (AB) üyeliğinden çekilmesi

Resmi İsmi: Büyük Britanya Birleşik Krallığı ve Kuzey İrlanda
Birleşik Krallık, Büyük Britanya, Britanya, İngiltere

Yasal Dayanak:

Avrupa Birliği Antlaşması, 50. maddesi

Referandum

- 23 Haziran 2016
%51,9- Brexit lehine (65 yaş ve üstü -%60)
%48,1- Brexit aleyhine (18-24 yaş grubu -%73)

Referandum sonrası gelişmeler

- Londra borsasında FTSE 100 endeksinde, %3 oranında düşüş
- İngiliz sterlinin, ABD doları karşısında %9 oranında değer kaybı
- İngiliz sterlinin, avro karşısında %7 oranında değer kaybı
- İskoçya ve Kuzey İrlanda, Birleşik Krallık'ta kalma hususunu referanduma götüreceklerini açıklaması
- Referandumun ardından borsa endeksinin, Portekiz'de %9, İrlanda'da %10, İtalya'da %14,5, Yunanistan'da %15,5, İspanya'da %14,4, Fransa'da %10 ve Almanya'da %9 oranında gerilemesi
- Birlik düzeyinde hisse senedi piyasalarında bir günlük değer kaybının 2 trilyon doları aşması
- Dünya gündeminde AB'nin geleceğinin yeniden sorgulanmaya başlaması

Dünya ; İngiltere ve Avrupa Birliği (2019)

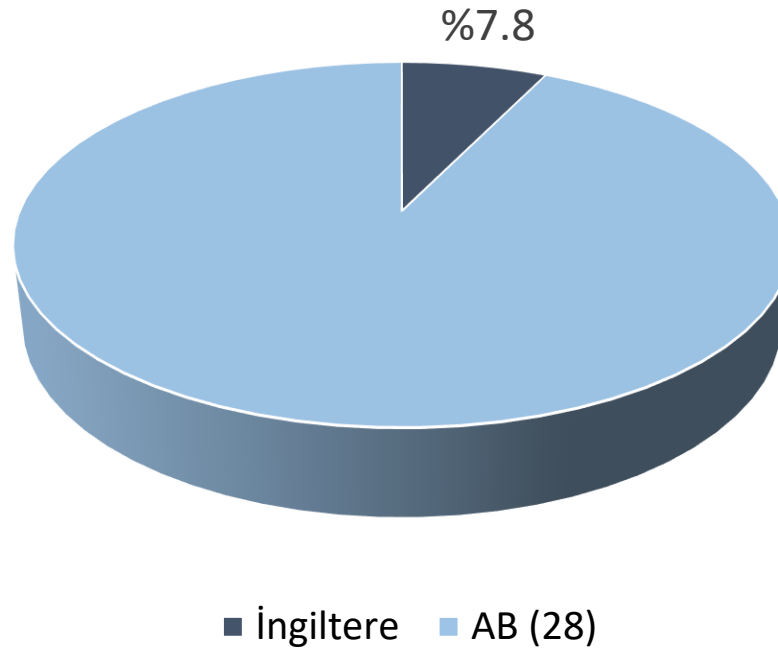
Avrupa Birliği

- Dünyanın en gelişmiş bölgesel bloku
- Dünya üretiminin %22,1'i
- Dünya üretiminde üçüncü sırada
- Dünya ticaretinin %16'sı
- Yapılan mali yardımda birinci sırada
- Küresel aktör
- Uluslararası ekonomik örgütlerde etkin

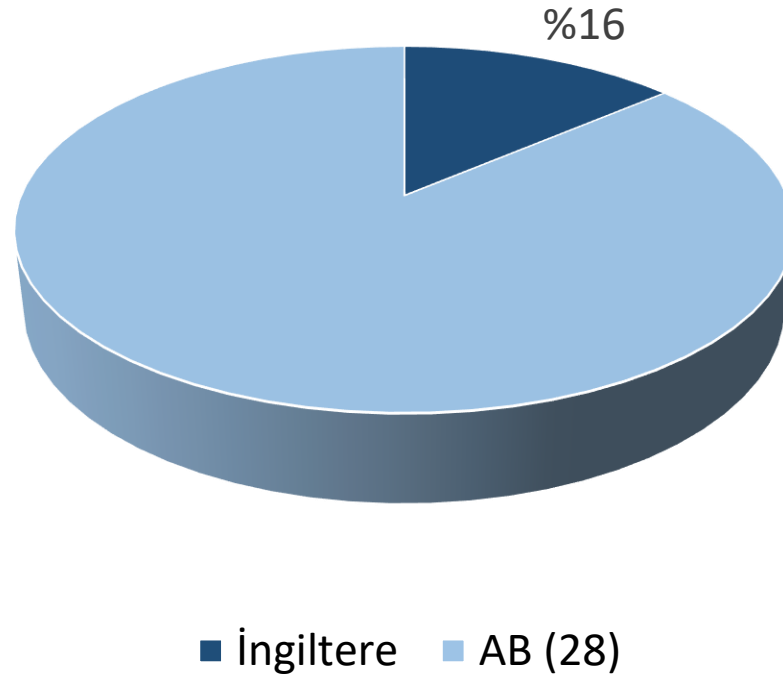
İngiltere

- Kendi küçük, etkisi büyük bir devlet
- Dünyanın beşinci büyük ekonomisi
- 42,609 dolar kişi başına düşen geliriyle, refah düzeyi yüksek ülkeler arasında
- En çok doğrudan yabancı yatırım (DYY) alan ülkeleri arasında
- Eğitimli kişilerin en fazla göç ettiği ülkelerinden biri
- Uluslararası ekonomik örgütlerde etkin (G-7, WB, IMF, OECD, Birleşmiş Milletler)

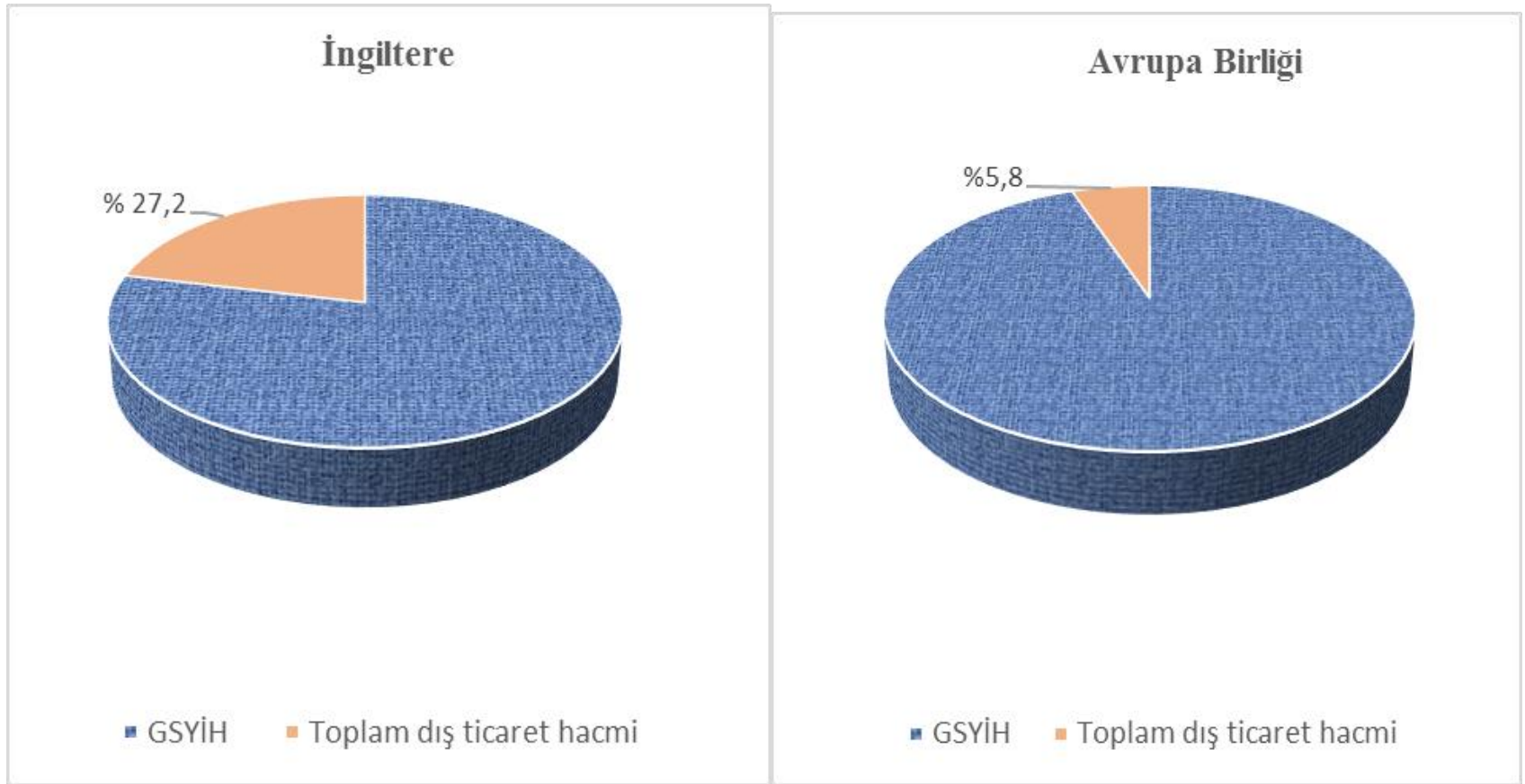
İngiltere'nin AB Nüfusu İçinde Payı (%) (2019)

İngiltere'nin AB Üretimi İçinde Payı (%)

İngiltere ve Avrupa Birliği Ticareti (Dış Ticaret/GSYİH) (% pay)

Kaynak: Eurostat

İngiltere'nin AB macerası

- 1960 yılına kadar İngiltere'nin AB'ye mesafeli tutumu
- 1961: AB'ye ilk üyelik başvurusu
- 1967: AB'ye ikinci üyelik başvurusu
- 1969: AB'ye üçüncü üyelik başvurusu
- 1973: AB'ye üyeliğe kabul edilmesi

Brexit'in Nedenleri

- Ekonomik ve Finansal Alana İlişkin Yapılan Düzenlemeler Ekonomik ve Parasal Birliğin İstikrarı, Koordinasyonu ve Yönetişimi Hakkında Antlaşma -Mali İstikrar Antlaşması)
- Kişilerin serbest dolaşımı (sosyal güvenlik sistemi)
- Mülteci meselesi
- Rekabet konuları (Ortak Tarım Politikası ve Yapısal Fonlar üzerinde reform yapılması)
- Egemenlik ve kimlik

Brexit'in İngiliz Hayat Standardı Üzerine Etkileri

	Iyimser	Kötümser
Ticaret Etkisi (%)	-1.37	-2,92
Mali avantaj (%)	0.09	0,31
Kişi başı düşen gelirden toplam değişim (%)	-1.28	-2,61
Hanehalkı başına düşen gelirden değişim (Pound)	-850	-1700

Brexit : İngiltere'nin Avantajları (I)

- AB üyeliğinden çekilme sonrasında İngiltere'nin ekonomik olarak elde edeceği net kazancın ise, AB bütçesine yaptığı net katkıdan kaynaklanacak tasarruf ile sınırlı kalacağı görülmektedir.
- İngiltere'nin AB bütçesine yaptığı toplam katkının, Birlik bütçesindeki payının yaklaşık %10'nu düzeyindedir (1 525 milyon avro).
- AB'nin kalkınma politikası, ortak tarım politikası, Horizon 2020 programı kapsamında rekabet gücünü artırmak amacıyla ülkenin AB bütçesinden aldığı destekler düştüğünde İngiltere'nin aslında net katkısının toplam AB bütçesinin yaklaşık %5'i (7.087 milyon avro) kadardır.
- Çekilme durumunda İngiltere'nin tasarruf edeceği bu tutar, aslında AB açısından çok yüksek bir kayıp olmayacağı görülmektedir.
- AB'den çekilmek, İngiltere'nin yapısal fonlar ve yatırım teşvik programlarından (daha yoksul bölgelere yapılan tarımsal destek vb.) yararlanmasını sonlandıracaktır.
- Ayrıca Avrupa Yatırım Fonu ve Avrupa Yatırım Bankası'nın kaynaklarına ulaşması da mümkün olamayacaktır.

Brexit : İngiltere'nin Avantajları (II)

- Avrupa Yatırım Bankası dünyanın en büyük çok taraflı kredi veren finansal kurumudur. Bankanın %16,11 oranında hissesine sahip olan İngiltere, Bankadan en fazla proje finansman kredisi alan ülkeler arasındadır. İngiltere, sadece 2011-2015) döneminde Avrupa Yatırım Bankasından 33 milyar dolarlık proje finansman kredisi sağlamıştır.
- İngiliz Ekonomi ve Maliye Bakanlığı 2016 yılı sonuna kadar İngiltere'nin bu Fondan yaklaşık 1 milyar avroluk bir finansman desteği almıştır.
- Yine İngiltere, üyelikten çekilerek, İngiltere'nin risk sermaye (venture capital) fonlarının en büyük yatırımcısı olan, Avrupa Yatırım Fonu (European Investment Fund)'nun imkânlarından da mahrum kalacaktır. Adı geçen Fonun, 2011-2015 döneminde sayısı 144'ü bulan İngiliz risk sermayesi şirketine 2,5 milyar dolarlık taahhüt verdiği ve bunun Fonun toplam taahhüdünün %37'sine tekabül ettiği dikkate alınır, bu imkânın kaybedilmesinin ülke ekonomisi açısından önemli bir kayıp olacağı açıktır

Geri Çekilme Anlaşması'nın Etkileri

- Geri Çekilme Anlaşması (bir serbest ticaret anlaşması), 31 Ocak 2020'de kabul edilmiş, 31 Ocak 2021'de yürürlüğe girdi.
- 46 yılı kapsayan uzun süreli bir ilişki, Geri Çekilme Anlaşmasının imzalanmasıyla sona ermiştir.
- İngiltere, AB kurumlarında yer almamaktadır.
- Avrupa Birliği'nin en etkin kurumu olan Konsey'de (AB Bakanlar Konseyi) güç dağılımı değişmiştir.
- AB ve İngiliz vatandaşlarının mevcut hakları korunmuştur.
- Çekilme Anlaşması öncesinde İngiltere'de doğmuş olsun ya da doğmasın aile üyelerinin hakları korunmuştur.
- Her iki taraf için kişilerin serbest dolaşım sona erdi.
- **Malların serbest dolaşımı kısmen sona erdi.**
- Hizmet ticareti serbest değil
- EU pasaport kullanılamıyor
- Eğitim, ziyaret –VIZE alımı gerekli
- İngiltere'nin artık AB Mevzuatına uymasına gerekmiyor.

Türkiye-İngiltere serbest ticaret anlaşması (29 Aralık 2020)

DİJİTAL TEK PAZAR (2015)

Dijital Tek Pazar Stratejisi (6 Mayıs 2015)

- **Lizbon Stratejisi (2000):** Bilgi ve iletişim teknolojilerinin yenilikçilik, ekonomik büyüme ve istihdam alanlarında sunduğu imkânlardan AB'nin en geniş şekilde yararlanması için yol haritaları
- **Avrupa 2020 Stratejisi (2010):** AB'nin bilgi toplumuna dönüştürülmesi ve bunun için de AB'de bir Dijital Tek Pazar oluşturulmasının önemine vurgu yapılmıştır.
- **Dijital Tek Pazar (2015)**

Dijital Tek Pazar Stratejisi (6 Mayıs 2015)

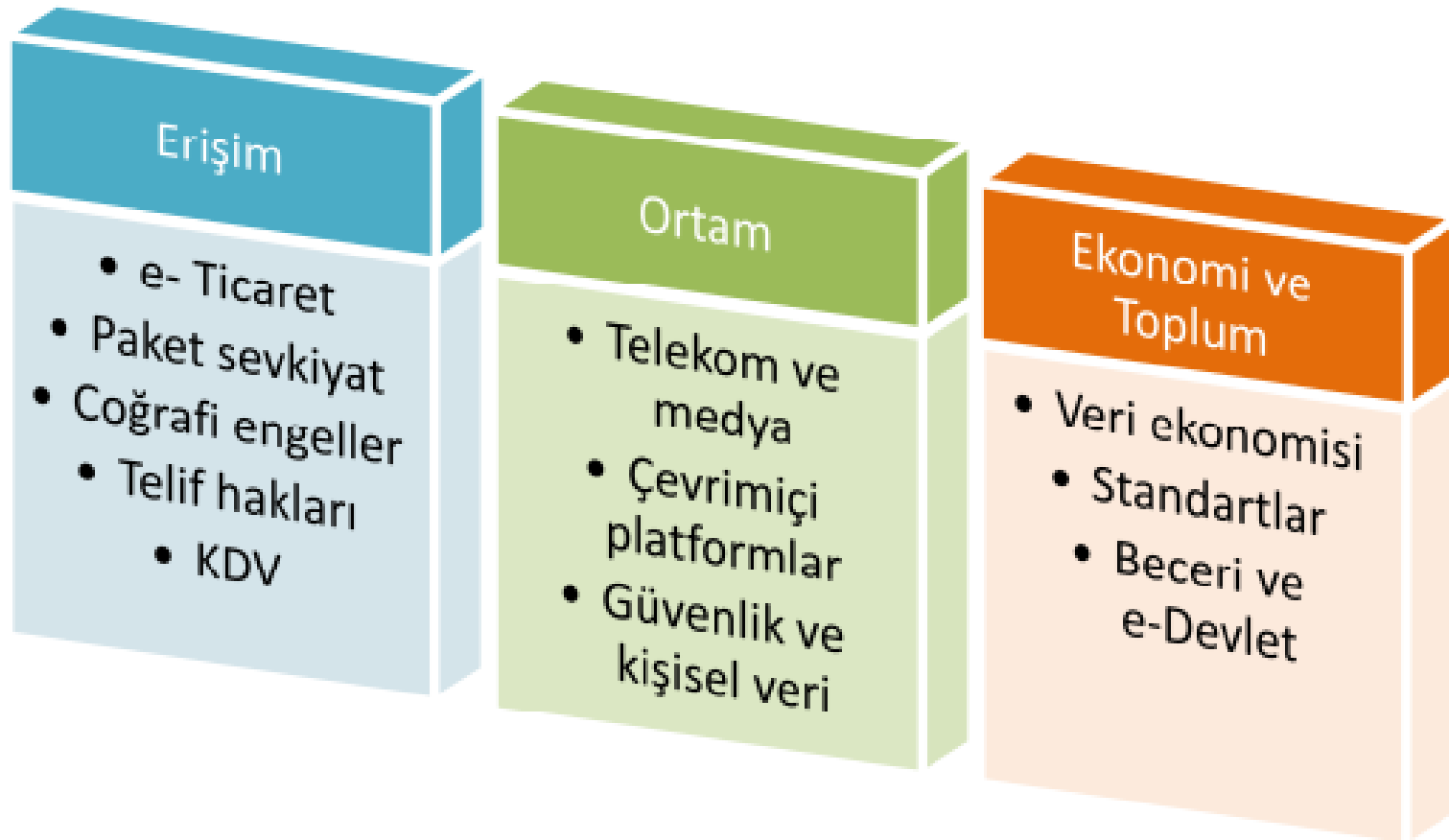
Neden Dijital Tek Pazar? Avrupa toplumunun bilgi toplumuna dönüştürülebilmesi için, AB'deki dijital pazarlar arasında birçok yasal ve teknik engellerin kaldırılması

Amaç:

- Bölünmüş piyasaların giderilmesi
- Avrupa vatandaşlarının ve şirketlerinin, ticari ve kamu hizmetlerine ve kültürel ve eğlence faaliyetlerine sınır ötesinde bile kolayca erişebilmeleri
- Vatandaşların haklarının güçlendirilmesi
- Vatandaşların internet ortamında kendilerini daha güvende hissetmelerini sağlamak
- KOBİ'lerin sınırötesi satışlarının teşvik edilmesi
- E-Ticaretinin geliştirilmesi

Hedef: Avrupa 2020 Stratejisi'nin Dijital Gündem girişimi kapsamında belirlenen önceliklerinin ve hedeflerin karşılanması

Dijital Tek Pazar Stratejisi'nin üç önceliği

ERİŞİM

AB’de tüketiciler ve işletmelerin dijital ürün ve hizmetlere daha iyi erişimleri

- Tüketici ve iş yerleri için sınır-ötesi e-ticarete kuralların güvenilebilir kılınması
- Sınır-ötesi karşılanabilir maliyetli paket sevkiyatlarının sağlanması
- Online satışlarda coğrafi engellerinin kaldırılması
- AB’de telif hakları yasasının modernleştirilmesi
- İşletmelerin farklı KDV uygulamaları kaynaklı idari yüklerinin ve maliyetlerinin azaltılması

ORTAM

Dijital ağların ve yenilikçi hizmetlerin geliştirilmesi için gerekli ortamın koşulları

- AB Telekom kurallarının gözden geçirilmesi
- 21'nci yüzyılın koşullarına uygun yeni medya çerçevesinin geliştirilmesi
- Online platformların pazardaki rolünün incelenmesi
- Dijital hizmetlerde güven ve güvenliğin artırılması (kişisel veriler alanında)

EKONOMİ VE TOPLUM

Dijital ekonominin büyüme potansiyelinin desteklenmesi

- Veri ekonomisinin oluşturulması
- Birlikte çalışabilirlik ve standardizasyon ile rekabetin artırılması
- Kapsayıcı bir bilgi toplumunun oluşturulması

Dijital Tek Pazarın Oluşturulmasından AB'nin Beklentileri

- Yaklaşık 415 milyar avro değerinde ek bir gelir ile katkıda bulunulması,
- AB toplam GSYİH'sının artması,
- AB vatandaşları için de yüz binlerce yeni iş imkânlarının sunulması

Mevcut Durum

- 19 Ekim 2022 tarihinde yayımlanan “Dijital Hizmetler Yasası (Dijital Hizmetlere Dair Tek Pazar Hakkındaki Tüzük), 25 Ağustos 2023 tarihi itibarıyla AB’de uygulanmaya başlanmıştır. Bu yasa ile;
- Temel internet hizmeti sağlayıcıları ile her türlü çevrimiçi platformu içeren ve dolayısıyla tüm “bilgi toplumu hizmetleri” sağlayıcılarını kapsamaktadır.
- Yasadışı malların, hizmetlerin veya içeriğin çevrimiçi olarak kaldırılmasına yönelik kurallar, çok büyük platformlar için risk temelli eylemde bulunmaya yönelik yeni yükümlülükler, geniş kapsamlı şeffaflık önlemleri, küçüklerin korunmasına yönelik tedbirler ve ticari kullanıcıların izlenebilirliğine ilişkin yeni kurallar getirilmiştir.
- AB’de faaliyet gösteren 19 çok büyük platform ve arama motoru veri toplama, gizlilik, dezenformasyon, nefret söylemi, vb. konularda yeni kurallara uymaya zorunlu hale gelmiştir

Dijital Hizmetler Yasasının Amaçları

AB bu düzenleme ile;

- Dijital hizmetlere ilişkin yeknesak kurallar oluşturmak
- Dijital Tek Pazar'ın sorunsuz işleyişini temin etmek
- Birlik'in değerlerini ve temel hakları merkeze koyarak vatandaşlarına güvenli ve şeffaf hizmet sunumu sağlamak

VERİ YASASI (DATA ACT)

Veri Yasası (Veri Tüzüğü)/Data Act)

- Görüşe sunuş : 23 Şubat 2022’de
- Yürürlüğe giriş:11 Ocak 2024

Veri Yasası;

- 2020 tarihli Avrupa Veri Stratejisi’nin bir parçası
- 2023 tarihli Veri Yönetişim Yasası’nı tamamlayıcısı

Kapsamı:

Verilere erişebilecek ve bu verilerden değer (value) üretebilecek tüm aktörlere ilişkin yeni kurallar getirilmesi

Amaçlar

- Veriye adil erişim ile verinin kullanımına ilişkin birbiriyle uyumlu kurallar oluşturmak
- *Nesnelerin interneti* tarafından üretilen verilerin mevcut potansiyelini açığa çıkarmayı olanaklı kılacak güvenilir bir veri paylaşım ortamı yaratılması,
- Kamu ve özel sektör için veriye erişimin önündeki enegellerin kaldırılması,
- Sektörler arasında yeniden kullanılacak veriler için birlikte çalışabilirlik standartlarının geliştirilmesi,
- Gözetim ve ticari casusluk ihtimaline karşı verilerin AB dışına yasa dışı aktarımına karşı tedbirlerin alınması

Hedef: Veriye erişimi ve verinin kullanımını rekabetçi ve adil bir ortamda en üst seviyeye taşıyarak AB'nin veri ekonomisinin sıçrama yapması